

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y cyfarfod:	7 Mawrth 2023
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Nia Jeffreys
Swyddog Cyswllt:	Nia Gruffydd
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679 461
Teitl yr Eitem:	Lyfrgelloedd Llawn Bywyd – Cynllun Lyfrgelloedd Gwynedd 2023-2028

1. Y Penderfyniad a geisir:

Cymeradwyo Cynllun Gwasanaeth Lyfrgell Gwynedd – Lyfrgelloedd Llawn Bywyd 2023-2028.

2. Y rheswm dros yr angen am benderfyniad:

Rydym am roi cyfeiriad i'r Gwasanaeth am y pum mlynedd nesaf. Yn ôl gofynion Safonau Lyfrgelleodd Cyhoeddus Cymru, disgwylir i bob Awdurdod gael Cynllun Lyfrgell cyfredol ar gael yn gyhoeddus.

3. Cyflwyniad

Daeth strategaeth Mwy Na Llyfrau i ben yn 2020. Roedd y strategaeth hon yn rhoi cyfeiriad i'r gwasanaeth Lyfrgell yn sgil Her Gwynedd yn 2016.

Mae'r Gwasanaeth Lyfrgell wrth lunio cynllun newydd wedi ceisio ymateb i anghenion pobl Gwynedd gan ddilyn meddylfryd Ffordd Gwynedd.

Mae Lyfrgelloedd Gwynedd yn cynnal 13 Lyfrgell mewn lleoliadau daearyddol amrywiol o ran maint ac oriau agor ar draws Gwynedd. Mae llyfrgell ym mhob un o'r ardaloedd Adfywio ar wahân i Ddyffryn Peris.

4. Rhesymeg a Chyfiawnhad dros argymhell y penderfyniad

Mae Lyfrgelloedd yn bwynt cyswllt ffisegol gwerthfawr ar gyfer gwasanaethau'r Cyngor a'r gwasanaeth erbyn hyn yn wasanaeth digidol yn ogystal a gwasanaeth wyneb yn wyneb, gan ddarparu adnoddau ac adnoddau digidol y gall defnyddwyr eu cyrchu o gartref.

Dros y blynyddoedd mae adeiladau Lyfrgelloedd Gwynedd wedi elwa o grantiau cyfalaf trawsnewid Llywodraeth Cymru, gyda Lyfrgelloedd Penygroes a Dyffryn Ogwen yn elwa o grant gwella eleni i ddatblygu Lyfrgell Petha (benthyg eitemau bob dydd a theganau) i gyfarch agenda cynnal cymunedau, amgylchedd a gwrth dlodi.

Mae'r penderfyniad yn cefnogi gweledigaeth a chyfeiriad y Gwasanaeth Llyfrgell am y pum mlynedd nesaf.

Ddeddf Cydraddoldeb 2010

Mae'r Cyngor yn ddarostyngedig i dyletswyddau sector gyhoeddus dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (gan gynnwys dyletswyddau sector gyhoeddus Cymreig). Yn unol a'r dyletswyddau cyfreithiol yma wrth wneud penderfyniadau mae rhaid i'r Cyngorau dalu sylw dyledus i'r angen (1) i ddiddymu gwahaniaethu anghyfreithiol (2) hyrwyddo cyfle cyfartal a (3) meithrin perthnasau da ar sail y nodweddion gwarchoddedig. A dall sylw dyledus at y dyletswydd cymdeithasol economaidd dan Adran 1 o'r Ddeddf. Paratowyd asesiad ardrawiad cydraddoldeb sydd wedi ei atodi yn Atodiad 1. Mae gofyn i'r Cabinet ddal sylw at ei ganfyddiadau wrth ddod i benderfyniad. Nid yw yr asesiad yn adnabod unrhyw ardrawiad negyddol penodol yn deillio o'r penderfyniad

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ynglŷn a gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'r ddeddf yn gosod dyletswydd llesiant ar gyrrff cyhoeddus sydd wedi ei anelu at gyflawni 7 o nodau llesiant sef Cymru sydd yn lewyrchus, gydnerth, iachach, mwy cyfartal gyda cymunedau cydlynus a diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu a sy'n gyfrifol ar lefel byd eang. Mae'r argymhelliad wedi ei baratoi gan ddal sylw at ofynion y Ddeddf.

5. Camau nesaf ac amserlen

Rhoi'r cynllun ar waith gan ei hadolygu yn flynyddol.

Byddwn yn ymdrechu i ymateb i heriau cyllidebol gan geisio cynnal gwasanaethau craidd yn y ffordd mwyaf cynaliadwy posib, gan dderbyn gallasai bod effaith ar argaeledd a pha mor aml gellir darparu rhai elfennau o'r cynigion sydd gennym.

Byddwn yn cydweithio a gwasanaethau a sefydliadau allanol er mwyn canfod y dulliau gorau o gynnal gwasanaethau yn y ffordd mwyaf cost effeithiol posib yn y tymor hir.

6. Unrhyw Ymgynghoriadau a Gynhaliwyd cyn Argymell y Penderfyniad

Ymgysylltwyd gyda thimau staff y Gwasanaeth Llyfrgell wrth lunio'r cynllun.

Amlinellir ymhellach ar yr ymgysylltu a wnaed gyda defnyddwyr yn y ddogfen Asesiad Cydraddoldeb (wedi'i hatodi) ac ymgysylltwyd hefyd gyda'r Swyddog Cydraddoldeb a'r Swyddog Iaith.

Barn Y Prif Swyddog Cyllid:

"Ni fyddai mabwysiadu'r Cynllun Llyfrgelloedd yma yn creu ymrwymiad gwariant newydd, ac mae'r cynllun yn amlygu'r ffordd bydd y gwasanaeth yn gwneud y gorau o'r adnoddau sydd ar gael iddo. Nid oes gennyf felly sylwadau pellach i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol."

Barn y Swyddog Monitro:

"Dim sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb".

Barn Aelod Lleol: Dim yn fater lleol.